

ЗВІТ
завідувача кафедри органічної хімії
Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна
за 2020-2021 навчальний рік

В звітному навчальному році кафедра знов посіла чільне місце серед кафедр хімічного факультету і загальне **9** - серед 68 кафедр природничо-математичного профілю Університету. Викладачі кафедри (штатні і сумісники) мають достатньо високі показники індивідуальних факультетських рейтингів.

Навчальний процес (стратегія «Освітня діяльність у 2025 році»).

Кафедра вела у 2020-2021 н.р. **4 загальні курси** на хімічному факультеті: *Органічна хімія* (3 курс), *Сучасний органічний синтез* (4 курс), *Біонеорганічна та фармацевтична хімія* (4 курс), *Біоорганічна хімія* (1 курс магістратури), *Фізичні методи дослідження в хімії - ЯМР* (5 курс), традиційний курс *Хімія вуглеводневих енергоносіїв* (1 курс магістратури) не викладався, а також **9 спеціальних курсів** (1 курс магістратури ХФ, спеціалізації *органічна хімія* та нещодавно створена *фармацевтична хімія*, остання у звітний період була тільки на заочному відділенні): *Хімія природних низькомолекулярних сполук*, *Внутрішньомолекулярні перегрупування та перициклічні реакції в органічній хімії*, *Сtereохімія та стереоселективний органічний синтез*, *Основи управління якістю в фармацевтичній промисловості* (з/в), *Фармацевтичний аналіз* (з/в), *Розробка та виробництво лікарських засобів* (з/в), *Екологічний менеджмент в фармацевтичній промисловості* (з/в), *Медична хімія* (з/в). Аналогічне за змістом, але суттєво скорочене за аудиторними заняттями навантаження кафедра має на заочному відділенні хімічного факультету.

У 2020/2021 н.р. було продовжене викладання у рамках магістерської програми *Фармацевтична хімія*, однак зберегти її вдалося тільки на заочному відділенні у зв'язку з недостатньою кількістю студентів 1 курсу магістратури (гарант – проф. Коваленко С.М.). Взагалі навчальна робота відбувалась в умовах карантинних обмежень завдяки пандемії COVID-19. Лекційні курси, а згодом – і лабораторні заняття, а також письмово-усний екзамен з органічної хімії на 3 курсі ХФ проводились у дистанційному режимі. Позитивним моментом цього також були відзняті відеоролики більшості лабораторних робіт загального практикуму з курсу органічної хімії, а також курсів «Біонеорганічна та фармацевтична хімія» і «Біоорганічна хімія».

У звітний період кафедра, як і у попередні роки, вела курс *Органічної хімії* для студентів 1 курсу *біологічного факультету*, спеціальність *162 Біотехнологія і біоінженерія*. Проводилося удосконалення курсу лекцій з мультимедійним забезпеченням та лабораторного практикуму, а також дистанційних занять і екзаменів у рамках цього курсу.

В 2020/2021 навчальному році кафедра продовжила викладання загально-університетського курсу за вибором студентів *Вступ до органічної хімії* (у дистанційному режимі). Більшість слухачів були студентами 2 курсу нашого факультету, однак на рівні базової підготовки з органічної хімії студентів 3 курсу це знов майже не сказалося.

Також, кафедра забезпечувала викладання курсу *Біоорганічної та біологічної хімії* для студентів 1 курсу *медичного факультету* (україномовне та англійськомовне відділення, дистанційний режим).

У звітному році також у дистанційному режимі викладались курси аспірантської освітньої програми (1 та 2 роки навчання).

Переважає більшість лекційних курсів кафедри супроводжуються мультимедійними презентаціями, що й обумовило можливість їх трансформації у режим дистанційного навчання.

В минулому році навчальне навантаження викладачів кафедри склало приблизно 3800 годин (зменшення за рахунок переводу спеціалізації «Фармацевтична хімія» на заочне відділення і відсутності спеціалізації «Екогеохімія нафти та газу», підтримці достатнього рівня сприяло збереження набору студентів на медичний факультет: кафедра вела 10 груп

україномовного та 20 груп англomовного відділень), в цілому вдалося витримати середнє навантаження 600 годин на викладача на рік.

Була організована педагогічна практика студентів групи студентів 4 курсу та виробнича практика магістрів 2 року навчання кафедри.

В звітний період в нас успішно завершили 5.5/6-річний курс навчання 3 магістри ОПП і 7 магістрів ОНП, які захистили свої кваліфікаційні роботи (під час карантину - в режимі відеоконференції). Завданням кафедри є сприяння виконанню черговою групою магістрів ОНП 2 курсу навчання їх дипломних досліджень та успішному захисту кваліфікаційних робіт.

Методичне забезпечення навчального процесу (стратегія «Освітня діяльність у 2025 році»).

Прийняті до видання: навчальний посібник «Основи управління якістю в фармації» / Коваленко С.М., Євсєєва Л.В. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020 – 10,7 д.а.; «Практикум з біоорганічної хімії: Навчальний посібник для студентів хімічного факультету» / О.Г. Кулик, Л.В. Василенко, Н.М. Колос. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020 -100 с.

Отримали сертифікат Центру електронного навчання методичні рекомендації: «Біоорганічна і біологічна хімія: методичні вказівки для студентів I курсу медичного факультету» / Чепелева Л.В., 2020 р.

Все ще є актуальним перевидання лабораторного практикуму з органічної хімії для студентів 3 курсу хімічного та студентів 1 курсу біологічного факультету з урахуванням введення нових лабораторних робіт без застосування прекурсорів, а також – необхідності корекції кількості застосовуваних в синтезах вихідних сполук.

Кадровий склад кафедри (стратегія «Університетський менеджмент у 2025 році»).

Завдяки співпраці з медичним факультетом ми забезпечили можливість роботи за сумісництвом доцента Кулик Л.Г., інші зовнішні сумісники для викладання на медичному факультеті, на відміну від ряду попередніх років, не залучалися. У звітному році для забезпечення викладання курсів магістерської програми «*Фармацевтична хімія*» на заочному відділенні була залучена старший викладач Євсєєва Л.В.

Таким чином, у штаті кафедри у звітному навчальному році на постійній основі працювали 5 професорів (д.х.н. Дорошенко А.О., Колос Н.М., Кириченко О.В., Ліпсон В.В., Коваленко С.М.), 5 доцентів (к.х.н. Колосов М.О., Вороб'йова Н.П., Нікішин О.О., Чепелева Л.В., Кулик Л.Г.) та старший викладач Євсєєва Л.В. За кількістю професорів кафедра все ще є лідером на хімічному факультеті.

Забезпечувало навчальний процес 4 штатних працівники НДП – Бабенко І.Л., Василенко Л.В., Сидоренко Д.Ю., Швець О.Г., а також аспіранти Тарасенко Д.О. та Марченко К.І. До складу НДП кафедри відноситься також складув, пров. інж. Власенко С.О. Матеріальне забезпечення кафедри підтримувала пров. інж. Макогон І.А., яка з середини 2021 року розпочала виконувати також і обов'язки секретаря кафедри. В минулому навчальному році, наскільки це дозволили карантинні обмеження, проводилась робота щодо рівномірного аудиторного навантаження НДП.

Організаційна робота (стратегія «Університетський менеджмент у 2025 році»).

У звітний період завідувач кафедри органічної хімії, Дорошенко А.О., був *гарантом магістерської спеціалізації 102 Хімія, ОПП*.

Виконував обов'язки члена *Наукової ради Національного фонду досліджень України* (23 засідання з вересня по грудень 2020 р., 36 засідань з січня до вересня 2021 р.; проведено рецензування 24 проміжних наукових звітів проектів 1 та 2 Конкурсів 2020 р.).

Входив до складу *Експертної ради МОН, секція 16 – хімія*, приймав участь у засіданнях, провів рецензування 7 звітів та проєктних заявок).

Виконував обов'язки *Голови Спеціалізованої вченої ради Д 64.051.14*, за звітний період проведено захист 10 дисертацій (з них 2 – д.х.н.).

Виконував обов'язки Голови журі 18 Міського Турніру юних хіміків (2020), входив до складу журі Обласного конкурсу робіт МАН (2021).

Матеріальне забезпечення навчального процесу і кафедри в цілому (стратегія «Інфраструктура Каразінського університетського життя у 2025 році»).

Розпочато ремонт лабораторії V-102 і переобладнання її у викладацьку. Влітку 2021 року розпочався і все ще не завершився ремонт водних комунікацій 14 корпусу ХНУ. Завдання на наступний рік – продовжити впорядкування лабораторій та інших приміщень кафедри (за наявності для цього фінансових можливостей).

Наукова робота (стратегія «Університетська наука у 2025 році»).

Співробітниками кафедри у звітному 2020 році було опубліковано 25 статей у спеціалізованих фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS. Зроблено достатню кількість доповідей (за умов карантинних обмежень) на наукових конференціях.

Опубліковано розділ у колективній монографії: Ladokhin A. S., Kyrychenko A., Rodnin M. V., Vasquez-Montes V. Conformational switching, refolding and membrane insertion of the diphtheria toxin translocation domain. *Methods in Enzymology*, 2021; Academic Press, Vol. 649, p. 341-370.

Чергова Всеукраїнська конференція студентів і аспірантів «Хімічні Каразінські читання-2021» відбулася у дистанційній формі.

Захистила кандидатську дисертацію Швець О.Г., це дозволило у новому навчальному році ввести її до викладацького складу кафедри.

Наукова робота – позабюджетні кошти (стратегія «Університетська наука у 2025 році»).

У звітному році продовжувалось виконання наукової тематики з ТОВ «НВП «Укрорганосинтез», м. Київ (сподіваємось на продовження цієї співпраці в наступні роки). На даний момент ця тематика є спільною для двох кафедр – органічної хімії та хімічного матеріалознавства.

Актуальним завданням є відновлення держбюджетної тематики на кафедрі (відповідна спроба була зроблена у звітний період, але поданий на експертне оцінювання у 2020 році науковий проєкт МОН не набрав необхідної кількості балів), а також робота з пошуку наукових грантів і позабюджетних тематик.

Завідувач кафедри органічної хімії,
доктор хімічних наук, професор
13.10.2021

Дорошенко А.О.